

Claar Griffioen

De schikking van hemels stof (Synopsis)

In deze psychologische roman spelen geheimen, waanzin, godsdienst, kunst, liefde en rouw een belangrijke rol. De hoofdpersonen zijn Simon en Eva, ieder met een eigen verhaal.

Simon is streng gereformeerd opgevoed, Eva katholiek. Simon groeit op in een sfeer van angst en Eva in een sfeer van liefde waarin de pijnlijke weerhaken pas later begrepen worden.

Beiden nemen al jong afstand van het geloof maar blijven worstelen met het begrip *zonde*.

Er zijn echter meer parallellen. Ze hebben alle twee een psychotische moeder die voor de dood heeft gekozen. Na een losbandige periode probeert Simon aarzelend houvast te vinden in een leven waarin hij de voordelen van het geloof probeert te doorgronden.

Eva neemt het gevoel van pracht en praal dat ze in haar jeugd door katholieke paraferalia leerde kennen, mee in haar artistieke ontwikkeling.

Eva en Simon komen elkaar enkele malen bij toeval tegen maar hebben geen contact. Door hun passie voor de kunst komen ze uiteindelijk met elkaar in gesprek.

Het verhaal heeft zeven hoofdstukken: Beveiligd in den duist'ren nacht / Verlos ons uit alle gevaren / Windingen van bitter goud / De hemel is onschatbaar / Rouwklagen in de zon / Lotgevallen op het hellend vlak / Blauwdruk

I Beveiligd in den duist'ren nacht

Ooit waren Simon en zijn moeder onafscheidelijk. Simons moeder, een streng gereformeerde vrouw, begint haar verstand te verliezen wanneer Simons vader het nog jonge gezin verlaat. Ze zoekt haar heil in de Bijbel waarbij ze de realiteit op den duur uit het oog verliest. Dat heeft gevolgen voor haar nog jonge zoontje dat niets van de veranderingen in zijn moeder begrijpt. Op vijftienjarige leeftijd wordt hij ontmaagd door twee meisjes. Een traumatische ervaring die het begin markeert van zijn leven met een fetisj. De angst voor ontdekking van dit voor hem schandelijke geheim ligt altijd op de loer. Dat hij het later ook voor zijn grote liefde Anna geheim houdt, maakt dat hij zich vaak in ongemakkelijke bochten moet wringen.

Door een ongelukkig misverstand raakt Anna ervan overtuigd dat Simon haar ontrouw is. Ze deelt hem mee dat ze een jaar in New York gaat werken.

II Verlos ons uit alle gevaren

De tienjarige Eva leidt samen met haar broertje en hun werkende moeder een gelukkig bestaan. Hun vader is onder dwang van zijn vrouw vertrokken. Waarom ze hem niet langer in haar nabijheid kon verdragen zal ze hem nooit vertellen.

Eva's moeder groeide op in een weeshuis dat verbonden is met het klooster van de Zusters van Liefde. Opgeleid als handwerkdocent, wordt ze specialist op het gebied van restauratie van antiek textiel. Tijdens een vredesdemonstratie wordt ze verkracht door een aantal dronken mannen. Ze manipuleert zichzelf en haar geliefde naar een huwelijk om zichzelf en haar ongebooren kind veiligheid te verschaffen. Ze voelt een onverbreekelijke band met de Moeder van Jezus aan wie ze haar geheim en haar groeiende angst voor ontdekking kan toevertrouwen.

Eva begrijpt steeds minder van haar moeder en protesteert. Ze verlaat het huis om te gaan studeren. Door een onverwachte gebeurtenis raakt Eva's moeder in een psychose en wordt opgenomen.

III Windingen van bitter goud

Op de psychiatrische afdeling gaat het na maanden nog steeds niet goed met Eva's moeder. Eva woont inmiddels weer thuis om voor haar broertje te zorgen en om de honneurs waar te nemen in haar moeders bedrijf. Ze is bijna afgestudeerd. Met dezelfde passie en het talent van haar moeder werkt ze aan de restauratieopdrachten en aan haar afstudeerproject. Dagelijks bezoekt ze haar moeder en ze krijgt langzaam steeds meer inzicht in haar verstoorde geest. Ondanks dat de behandelaars vinden dat het de goede kant opgaat, ziet Eva een heel andere ontwikkeling bij haar moeder. Eva denkt veel na over allerlei existentiële vraagstukken. Intrigerend vindt ze de ideeën over lichaam, geest en ziel. Ze komt tot de wonderbaarlijke overtuiging dat er uiteindelijk helemaal geen verschil is tussen de drie hoedanigheden. Dit ervaart ze als een rustgevende gedachte. Dan ontdekt Eva dat haar moeder haar medicijnen opspaat.

IV De hemel is onschatbaar

Anna gaat niet naar New York. Ze wordt ziek. De kanker drijft haar ondanks behandelingen snel naar het einde. In deze periode van angstige onzekerheid en veel pijn, groeien Anna en Simon meer naar elkaar toe. Ze filosoferen over van alles dat hen van belang lijkt in het leven en alle zorgen die ze om elkaar hebben. Op het laatst vinden ze zelfs nog ruimte voor geluksmomenten om het mooie dat nog te genieten valt. Anna heeft graag dat Simon, die sinds zijn kindertijd niet meer naar de kerk gaat, haar op zondag tijdens de dienst vergezelt. Het geloof helpt haar, maar hem niet.

V Rouwklagen in de zon

Simon, wiens verdriet zo groot is dat hij lamgeslagen door alcohol en overgebleven pijnstillers van Anna zijn tijd op de bank doorbrengt, volgt het advies van de huisarts op en meldt zich bij een lotgenotengroep.

Eva kan het beeld van haar gestorven moeder op het zigeunergraf niet uit haar hoofd krijgen en zit muurvast in haar rouw. Ze zoekt een praktijk voor psychotherapie en kan meteen aansluiten bij dezelfde groep als van Simon.

Al snel blijken de groepssessies voor hen beiden een verkeerde keus. Eva verlaat de groep, daarna volgt Simon. Ze hebben elkaar nauwelijks opgemerkt.

Eva vindt het gemakker in de groep dermate stuitend dat ze zichzelf dwingt tot een beslissing om uit haar impasse te komen. Ze gaat een artist residency programma volgen in New York.

Simon wordt hoe langer hoe wanhopiger. Hij kan de drank niet laten staan en begint zichzelf te verwaarlozen.

VI Lotgevallen op het hellend vlak

Eva keert gedwongen eerder terug uit New York. Bedrijfscrisis in huis! Ze stelt orde op zaken en besluit haar werk voor het atelier te combineren met het kunstenaarschap en een presentatieruimte aan huis.

Tijdens de openingstentoonstelling komt ze tot haar verrassing Simon tegen die als collega-galeriehouders een kijkje komt nemen bij de nieuwe concurrent. Ze herkent hem van de lotgenotengroep maar schrikt van zijn uiterlijk.

Simon herkent haar ook. Hij benijdt haar om haar energieke en positieve houding. Al pratend komen enkele zaken bij elkaar waardoor hij geschokt huiswaarts keert. Zijn leven als alcoholist is nauwelijks vol te houden.

Maar wanneer Eva hem na maanden opzoekt in zijn Gallery omdat ze een fototentoonstelling wil zien, is ze verrast hoe goed hij eruit ziet. Inderdaad heeft Simon zich kunnen herpakken. Onder

psychiatrische begeleiding en met behulp van Prozac is hij weer aan het werk gegaan. Hij raakt in gesprek met Eva over de expositie. Ze maakt kennis met Lars, de topkunstenaar van de galerie en is onder de indruk.

VII Blauwdruk

Simon krijgt zijn verslaving onder controle en probeert zijn leven een zinvolle draai te geven. Hij leert Eva beter kennen en ziet de opmerkelijke parallellen in hun levensloop. Aan zijn psychiatrische behandeling komt een eind.

Eva is met Lars een artistieke samenwerking aangegaan en ze hebben succes in de galerie van Simon. Lars is in denken en doen zeer eigenzinnig waardoor Eva gedwongen wordt om keuzes te maken wil ze met hem als kunstenaarsduo doorgaan.

Eva en Simon bezoeken elkaar over en weer. Ze voeren levendige gesprekken en laveren daarbij handig langs pijnlijke onderwerpen die ze beiden liever uit de weg gaan. Zijn verlangen naar geborgenheid voert Simon steeds vaker naar het verleden, toen hij nog gelukkig was. Maar telkens komt daarbij het trauma van zijn jeugd – zondigheid – weer aan de oppervlakte. Eva heeft een speciale theorie ontwikkeld over zondigen. Ze spreekt met Simon af dat ze die tijdens een maaltijd aan hem zal ontvouwen.

Deze psychologische roman (ongeveer 240 pagina's) komt uit in 2019.